

Miljömålsrådsåtgärd Vägledning LCA för transportinfrastruktur

Drivansvarig myndighet: Trafikverket, Susanna Toller

Deltagande myndigheter: Boverket

Berörda miljömål: Framför allt "Begränsad klimatpåverkan" och "God bebyggd miljö", men även miljömålen "Frisk luft", "Bara naturlig försurning", "Giftfri miljö" och "Ingen övergödning" berörs.

Kortfattad beskrivning av åtgärden

Åtgärden har inneburit framtagande av underlag samt web-publicering av en nationell svensk vägledning för livscykelanalys (LCA) av transportinfrastruktur. Den kompletterar därmed den redan befintliga vägledningen som Boverket tagit fram för LCA av byggnader. Vägledningen innehåller såväl allmän och övergripande information som länkar till mer detaljerade vägledningar och standarder. Vägledningen innehåller också ett avsnitt med konkreta exempel. Fokus ligger på att öka kunskapsnivån, underlätta miljöengagemang och ge inspiration.

Åtgärdens syfte

Åtgärdens syfte var att ta fram en webbaserad vägledning för LCA av transportinfrastruktur, vilket tidigare saknats.

De underlag och metoder som krävs för att tillämpa ett livscykelperspektiv inom området är utvecklade, men kan vara svåra att tillämpa. En tydlig vägledning om hur LCA kan tillämpas i olika typer av beslut som rör transportinfrastruktur har potential att avhjälpa detta.

Vägledningen förväntas öka kunskapsnivån för hur man kan jobba med LCA i anläggningsprojekt samt ge inspiration, bland annat till miljöansvariga eller miljöengagerade som vill engagera sin organisation i miljö- och klimatarbete. Vägledningen förväntas också kunna uppmuntra och motivera fler att efterfråga och beställa LCA inför uppförande av väg, järnväg eller annat anläggningsprojekt.

Bakgrund och problembeskrivning

Enligt det klimatpolitiska ramverket ska Sverige vara klimatneutralt till 2045. Miljömålsberedningens betänkande "En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige" (SOU 2016:47) har slagit fast att "*Livscykelperspektivet bör vara en utgångspunkt vid analys av miljöpåverkan för all ny och ombyggnad liksom vid förvaltning av befintlig bebyggelse. Samma sak bör gälla för anläggningsarbeten.*" Bygg- och anläggningssektorn står för en betydande del av samhällets klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv.

Åtgärder för att nå klimatmålet såväl som andra miljömål behöver kunna utvärderas på ett enhetligt sätt utifrån samma kriterier. Livscykelanalys (LCA) är en mycket lämplig

metod för att på ett strukturerat angreppssätt analysera och kvantifiera miljöpåverkan från en produkts hela livscykel, från att naturresurser utvinns till dess att produkten inte används längre och måste tas om hand. En produkt kan vara ett helt anläggningsprojekt, en mindre del av ett anläggningsprojekt eller en enskild komponent. I en LCA omfattas såväl klimatpåverkan som andra miljöpåverkanskategorier.

Boverket har inom ramen för en tidigare miljömålsrådsåtgärd tagit fram en vägledning för LCA för byggnader, där Trafikverket har medverkat. Den vägledningen omfattade dock inte transportinfrastruktur. Därför behövs en kompletterande vägledning för tillämpning av LCA för transportinfrastruktur.

Åtgärdens resultat

Åtgärden har resulterat i en vägledning som finns publicerad på [Trafikverkets web](#) från och med den 1a mars 2021.

Delar vägledningen baseras på grundläggande texter från Boverkets vägledning om LCA för byggnader, men har omarbetats för att gälla anläggningsprojekt.

Fokus för vägledningen är LCA för transportinfrastruktur och miljöpåverkan under dess livscykel, men den kan även användas för andra typer av anläggningar och delar av anläggningar. Vägledningen omfattar livscykelanalys och miljöpåverkan ur ett brett perspektiv men de flesta exemplen och illustrationerna fokuserar i första hand på klimatpåverkan.

Dialog har under projektets gång genomförts med konsulter, entreprenörer miljöansvariga på kommuner, samt representanter från Trafikverket och Boverket, vilket har lett till ökad förståelse för de frågor som dessa olika samhällsaktörer står inför när det gäller tillämpning av LCA vid planering och projektering.

Åtgärdens bidrag till miljömålsarbetet

Åtgärden förväntas bidra till ett miljö- och klimatanpassat byggande sett till transportinfrastrukturens hela livscykel. LCA-perspektivet är nödvändigt för att adressera flera miljömål i anläggningssektorn och för att inte exportera miljöpåverkan i tid och rum. Huvudsakligen beaktas målen "Begränsad klimatpåverkan", "God bebyggd miljö", "Frisk luft", "Bara naturlig försurning", "Giftfri miljö" och "Ingen övergödning".